

non est idem, quod vegetativum, sed idem, quod animatum, id est, constans corpore, et tali forma, quæ sit principium actionis vitalis. Vivens autem sic sumptum immediate dividit poterit in vivens vegetativum et cognoscitivum: et rursus vivens cognoscitivum, in sensitivum et rationale. Unde tandem concluditur adæquata divisio, tum viventis in illa tria membra, vegetativum, sensitivum et rationale: tum etiam animæ in vegetativam, sensitivam et rationalem.

19. *Resolvitur et satisfit dictæ rationi dubitandi in num. 18.* — Sic autem illa divisio non est generis in species: nam illa tria prædicta solum ratione differunt, non per differentias oppositas, sed per differentias subordinatas, quarum una est per aliam contrahibilis, seu determinabilis. Unde fit, ut illa tria membra possint esse eidem viventi, vel eidem animæ essentialia. Nam idem homo est vivens, animal et rationale: et eadem anima est vegetativa, sensitiva et rationalis, quatenus est principium nutriendi, sentiendi et ratiocinandi. Ac propterea divisio in illo sensu non potest esse generis in species. Quia, ut Aristoteles ait, lib. 10 Metaphysicae, cap. 11, genus et species non differunt specie, utique positive propter rationem tactam, quia non constituantur differentiis oppositis, sed tantum negative dici possunt, non esse ejusdem speciei, quia non eadem differentia constituuntur: ut in disp. 7 Metaphysicae, sect. 3, notavi. Et eadem ratione non possunt habere genus commune: tum quia genus dicit relationem ad species: tum etiam, quia possunt ad constituendam eamdem integrum essentialiam concurrere. Quapropter si aliquis conceptus communis abstrahitur a conceptu generico et specifico, ut conceptus cognoscentis ab homine et animali, quod est genus hominis, et conceptus viventis a nutritivo et cognoscitivo, illud commune revera non est genus, etiamsi contingat esse univocum: sed erit quasi transcendens quoddam, quod differentias extra sui rationem, et proprie contrahentes non habet: sicut conceptus communis, qui interdum abstrahi potest a differentiis simplicibus, non est genericus, sed quasi transcendentalis. Hujusmodi enim est conceptus cognoscitivi, ut abstrahit a rationali et sensitivo, cuius signum est, quia eadem anima hominis, ut ratione distinguitur in sensitivam et rationalem, secum convenit in communi conceptu animæ cognoscitivæ. Et ita patet responsio ad rationem dubitandi in principio positam.

CAPUT IX.

UTRUM PRINCIPIUM INTELLIGENDI SIT ALIQUA SPIRITALIS SUBSTANTIA SECUNDUM FIDEI ET RATIONIS NATURALIS PRINCIPIA.

1. *Quid nomine substantiae in titulo importetur.* — Hactenus de generica ratione animæ diximus, et illud genus in suas species dividendo, et quæ ad inferiorum graduum animas pertinent, breviter, ac pro instituto nostro sufficienter attigimus, et quod amplius desiderari potest in singulis progressu dicetur. Jam ergo ad graviorem et theologis magis necessariam, ac quodammodo propriam de substantia, et essentia animæ humanae disputationem primum accedimus, quam per diversa prædicata illius propria, et in quibus aliorum viventium materialium animas superat explicabimus et incipiems ab hac differentia *spiritualis substantia*: quia, ut videbimus, est fundamentum omnium aliorum attributorum, quæ hominis animam a ceteris distinguunt. Quid autem nomine substantiae spiritualis in hoc titulo significetur, breviter explicandum est. Et imprimis nomine substantiae generatim sumptæ utimur, ut abstrahit a completa et incompleta: seu prout in materiam, formam et compositum ab Aristotele alibi dividitur. Neque vero tam inquirimus, utrum principium principale, ac primarium, quo nos intelligimus, sit hoc modo substantia, quam id, ut notum supponimus. Quia vel hoc principium est vera forma corporis nostri, vel tantum illi assistens. Si hoc posterius dicatur, licet erroneum sit, ut infra ostendemus, inde evidenter concluditur esse substantiam, quia est quid per se existens; cum supponatur non esse actum informantem. Si vero primum dicatur, inde etiam concluditur esse substantiam, tam propter ea, quæ generatim de anima diximus, et alia, quæ de substantiali forma in genere dixi, in disp. 18 Metaphysicae, sect. 5, ubi ex eo, quod anima rationalis est substantialis forma, dari in aliis rebus corporeis substantiales formas ostendi. Tum præterea, quia vitales operationes, et præcipue intellectuales non possunt non radicari in aliquo substantiali principio, ut est per se notum, et ex discursu materiae constabit. Tum denique, quia homo, ut homo, est una species substantiae per se, quam ex materia, et forma componi necesse est: componitur autem ex principio intelligendi ut tale est: ergo tale principium in homine substantia est.

CAP. IX. UTRUM PRINCIPIUM INTELLIGENDI SIT ALIQUA, ETC.

517

2. *Quid nomine spiritus.* — *Corporeum spirituali oppositum duobus modis dicitur.* — *Anima nec corporea est primo modo.* — Alter terminus in titulo positus est, *spiritualis*, per quem inquiritur quædam essentialis differentia illius substantiae, quæ in homine est principium intelligendi: supponitur autem per vocem illam esse in mundo alias substantias spirituales, quod de increata substantia, quæ est ipse Deus, non solum de fide certum est, sed etiam ratione evidens. Idem vero de multis substantiis creatis ostendimus in tractatu de Angelis, l. 1, cap. 1, ubi declaravimus substantiam spirituale corporali opponi, quasi privative, ita ut spiritualis dicatur, quæ corporea non est. Substantia autem corporea duobus modis dicitur, uno modo, quæ intrinsece constat ex materia physica capaci quantitatis: alio modo, quia in materia extenditur per quantitatem. Prior modo clarum est, animam non posse esse substantiam corpoream, quia illo modo substantia corporea non est nisi composita ex materia physica, et actu, seu forma substanciali, quod repugnat principio intelligendi quod est in nobis. Quia non est substantia composita ex partibus essentialibus, ut l. 1, de Angelis, c. 7, obiter ostensum est. Et præterea ostendemus infra, illam non esse substantiam completam: substantia autem composita ex materia et forma, est substantia, vel natura completa.

3. *Nec item modo posteriori.* — *Concluditur explicatio nominis spiritualis in titulo.* — Posteriori modo dicitur substantia corporea, substantia simplex, capax extensionis partis extra partem secundum tres dimensiones quantitatis: qualis est, vel materia ipsa, vel forma ligni, aut ignis, vel (ut aliqui volunt) ipsa substantia cœli. Et hoc modo juxta mentem Augustini, ep. 28, substantia corporea dicitur, quæ secundum partes materiae quantæ illi coextenditur, et partem extra partem habet. Unde e contrario illa dicetur substantia incorporea, seu (quod idem est) spiritualis, quæ in sua entitate partium extensionem non habet, nec illius capax est. Verumtamen juxta multorum philosophorum, atque etiam theologorum opinionem hoc non satis est, ut forma aliqua substantialis spiritualis sit. Nam animam equi, verbi gratia, putant non habere extensionem, et nihilominus non esse spiritualis, quia in suo fieri, et esse pendet a materia. Igitur in titulo propositæ quæstionis, per substantiam spirituale intelligere oportebit talem substantiam, quæ neque ex materia

constet, neque illi coextendatur, nec ab illa in suo esse pendeat. Juxta quam vocis interpretationem sub illo titulo due quæstiones includuntur; una est, utrum anima rationalis sit substantia indivisibilis, seu carens partibus integrantibus? Alia est, utrum sit anima independens? Quæ quæstio cum illa coincidit, utrum anima immortalis sit? Ut vero distinctius procedamus, nunc cum D. Augustino supponamus, omnem illam substantiam vere incorpoream esse, quæ nullo modo est capax effectus formalis quantitatis, nec extensionis, vel compositionis partium integrantium. Et in hoc sensu inquirimus, utrum anima substantia spiritualis sit?

4. *Qui in hac quæstione partem negativam tenuerint.* — In hoc ergo puncto multorum sententia fuit, animam hominis esse substantiam corpoream, ac proinde spirituale non esse. Ita senserunt omnes qui eam mortalem fecerunt, quos capite sequenti referemus. Specialiter vero hunc errorem tribuit Tertulliano Augustinus, epist. 157, et lib. de Hæresi, in 86, ubi declarat Tertullianum de propria corporeitate esse locutum: et illum late impugnat, lib. 10, Gen. ad lit., c. 24. Eudem errorem tribuit Tertulliano Isidorus, l. 8, Origenes, cap. 5, dicens Tertullianum docuisse animam hominis esse immortalem, et nihilominus corpoream illam esse credisse, docuitque hunc errorem Tertullianus, lib. de Anima, c. 6, et sequentibus, et multis aliis in locis, quos notat Pamelius, inter paradoxam Tertulliani, in 7. Atque eumdem errorem sequutus fuit Vincentius ille, contra quem disputat Augustinus, l. 4, de Anim. et ejus origin., a cap. 12. Et in eumdem incidit Faustus Rheginus, in epistola ad Paulinum.

5. *Recenserunt aliqui ex philosophis pro eadem parte negativa.* — Eudem ex antiquis philosophis docuerunt Anaxagoras, teste Plutarcho, lib. 4, de Placitis, c. 3, et Stoici apud Eusebium, l. 15, de Præparat., cap. 19, et Lucretius, lib. 1, de Rerum natura, quem refert Tertullianus, l. 4, de Anima, c. 5, in fine, et Augustinus, l. de Utilitate credendi, illi attribuit quod animam ex atomis constare dixerit, sicut Epicurus. Et contra eum disputat Lactantius, l. 7, divinarum Institution., c. 12. Refertur etiam pro hoc errore Soranus quidam antiquus medicus, quem quatuor libros de anima commentatum esse refert Tertullianus, lib. de Anima, c. 6, ut omittam Galenum, et alios, qui dixerunt animam esse sanguinem, aut temperamentum, seu harmoniam humorum,

contra quos supra disputatum est. Nec alieni ab eodem errore sunt, qui easdem dicunt esse hominum et brutorum animas, de quibus postea dicturi sumus. Pluresque istorum in hunc errorem inductos fuisse ait Augustinus, eo quod nimium imaginationi addicti, non possent aliquid ut verum ens concipere, nisi corporeum. Unde eo processerunt, ut Deum ipsum corporeum esse dicerent, ut de Tertulliano idem Augustinus affirmat, et videri potest in Pamelo supra paradox. 15.

6. Arguitur etiam ex Scriptura pro eodem errore.—Deinde aliqua fundamenta de anima specialiter afferuntur. Primo ex Scriptura, quod Luce 46, dicitur anima Lazari deducta in sinum Abrahæ, et anima divitis sensisse cruciatum ignis, et aquam ad linguam refrierendam petuisse. Quo testimonio Tertullianus, lib. de Anima, cap. 7 et 8, et lib. de Resur. carnis, cap. 17, et Faustus supra utuntur. Addit Tertullianus, in lib. de Anima, cap. 41, illud Gen. 2 : *Et inspiravit in eo spiraculum ritæ, ubi ipse flatum legi vult, non spiritum. Nam anima, inquit, in substantia fatus est, ab effectu autem dicitur spiritus, quia spirat.* Et adducit illud Isai. 42 : *Dans flatum populo, qui est super terram, et spiritum calcantibus eam, et illud cap. 57 : Spiritus a facie mea egreditur, et flatum ego faciam seu spiritus ex me prodixit, et fatus ego feci,* ut Tertullianus allegat. Denique adducit Faustus illud Ps. 141 : *Educ de custodia animam meam, quod ipse legit de carcere, inde argumentum sumens, quia non nisi res corporea posset in carcere detineri, seu custodiri : cui simile est illud Ps. 29 : Domine eduxisti ab inferno animam meam, salvasti me a descendantibus in lacum.*

7. Accedunt leves rationes nonnullæ.—Addit
denique Tertullianus, d. cap. 6, de Anima,
varias rationes philosophorum parvi momenti,
qualis est illa: quod extrinsecus ab alio mo-
veri potest, est corpus, anima autem ab alio
movetur extrinsecus, ut cum *raticinatur*, in-
quit et furit. Item quod anima movetur ad
motum corporis. Item quod corpus ipsum cor-
poraliter movet. Item quod recedit alterato et
mutato corpore. Imo quod cibis corporalibus
egeat, ut in illo sustentetur, et vires suas exer-
cere valeat, et ob defectum cibi deficiat; sed
hæc, et similia levia sunt. Illud difficilius quod
anima in suis operationibus a corpore pendet,
quod quidem de ceteris inferioribus actibus
est manifestum. De intellectuali vero patet,
quia usus ipse rationis ex di positione corporis
pendet, ut in pueris notum est, et per altera-

Patres adduximus: et ideo plura hic referre necesse non est.

gnari putat, *quod spiritus hominis ascendit in cœlum, et spiritus jumenti descendit in terram, et cum carne dissolvitur*. Quia vero hoc difficile cognoscitur, ideo sapientem interrogare : *Quis novit?* Non quia dubitet, *quod ita sit*. Idque declarant optime verba ejusdem Sapien-

quentius de substantiis incorporeis dicitur : et hoc modo hominum animas vocari spiritus ex adjunctis circumstantiis, et contextu, ac frequenter sermonis clarissime colligitur. Probaturque imprimis ex verbis Mariæ Virginis tis in eodem lib. c. 12. *Revertatur pulvis in terram suam, unde erat : et spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum.* Ac denique ad idem confirmandum juvant alia, quæ in libro primo de Angelis, cap. 6, adduximus.

Luc. 1 : Magnificat anima mea Dominum. Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Quæ verba exponens Augustinus in tract. super Magnificat, qui sub ejus nomine habetur in tom. 9, sic inquit : Unus et idem spiritus, et ad seipsum spiritus dicitur, et ad corpus, anima : spiritus spiritalem habuit admirationem, anima corporalem : quare anima dicitur spiritus, et e converso. Ideo anima humana, quia esse in corpore habet, et extra corpus, anima vocatur, et spiritus. Anima dicitur, in quantum est vita corporis : spiritus autem, in quantum est substantia spiritualis. Deinde sunt optima verba Christi Domini Matth. 25 : Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Et quod c. 27, de illo dicitur : Emisit spiritum. Et Joan. 10 : Inclinato capite tradidit spiritum. Luc. 23 : Pater in manus tuas commendabo spiritum meum. Et David Psalm. 30 : In manus tuas commendabo spiritum meum. Et similiter orabat Tob., c. 3 : Domine, præcipe in pace recipi spiritum meum.

10. Sunt etiam optima verba Pauli primæ Corinthiorum secundo. *Quis enim hominum scit, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est? ita et quæ DEI sunt, nemo cognovit, nisi spiritus Dei.* Et capite quinto de Leone X, sess. 8, confirmavit, docens, non minus certum esse animam rationalem esse incorpoream, quam esse immortalem et a corpore independentem; quod esse de fide certum in capite sequenti videbimus.

illo fornicario ait : *Judicari tradere hujusmodi Satanæ in interitum carnis, ut spiritus salrus fiat in die Domini.* In quibus locis manifestum est, animam hominis vocari spiritum : et ita distingui a carne, ut sit capax spiritualis exultationis in Deo, et divini spiritus, et spirituallium donorum ejus, et ut separetur a corpore, in manus Dei tradatur, et capax sit æternæ salutis. Vocatur ergo spiritus, tanquam substantia vere spiritualis, et incorporea. Nec refert, quod etiam anima bruti spiritus appelletur Eccles. 3. Nam statim ibi discrimen indicetur, cum dicitur : *Quia novit, si spiritus filiorum Adam ascendat sursum, et spiritus jumentorum descendat deorsum?* ubi Hierony-

12. Item ex *Patribus*. — *Claudianus habet* tom. 4 *Bibliothecæ*. — Et ita etiam Augustinus, Ep. 157, in principio, inter dogmata certa de origine animæ ponit : *Eam non esse corpus, sed spiritum : non creatorem. utique sed creatum.* Idemque tradit in Ep. 28, propter initium, accurate declarans vocem corporis omnemque illius æquivocationem tollens. Unde in Psal. 148, parum ab initio : *Natura inquit, animæ, prestantior est, quam natura corporis : excellit multum, res spiritualis est res incorporea est, vicina est substantia Dei.* Imo lib. 10, Gen. ad lit., c. 24, certius existimat, animam non esse corpoream, quam non esse ex traduce, de qua comparatione posterius

dicemus : nam revera utrumque certum est. Idem late defendit in d. lib. 4, de Anima, et ejus origine a c. 42. Denique in lib. de Quantitate animæ, c. 3 et seq., veritatem hanc variis modis, et rationibus declarare contendit. Quod ex professo egit Claudianus in tribus libris de statu animæ, contra Faustum scriptis, in quorum secundo alios Patres allegat : præsertim Gregorius, Nazianzenus, Ambrosius, Augustinus et Hieronymus. Quibus addi potest Athanasius supra, et oratione contra Idola. Basilius, Homil. in illud, *Attende tibi. Contemplatione*, inquit : *tua tibi inexistentis anima incorporeæ, mihi cogita Deum esse incorporeum.* Nissenus, seu Nemesius de Opificio hom., c. 1, Joannes Maxentius, l. 2 Dialog. cont. Nestor. *Anima*, inquit, *quæ non est corpus, sed spiritus, carni secundum compositionem unita, nullam contractionem in minori, nullam extensionem in majori patitur membro.* Damascenus, l. 2, c. 12, *Simplicem, et corpore vacantem substantiam appellat.* Et idem docent omnes, quos pro animæ immortalitate in capite sequenti referemus. Hæc igitur ad confirmandam priorem partem nostræ assertionis sufficiant.

13. *Probatur jam posterior pars assertionis ex variis philosophis.* — Venio ad alteram partem, in qua ostendendum est, eamdem veritatem ratione naturali posse cognosci. Quod imprimis a signo, seu effectu ostendere possumus : quia multi philosophi fide carentes sola ratione naturali ducti, veritatem hanc assecuti sunt. Quos refert Claudianus, supra lib. 2, a cap. 7, nominans Philolaum, Architam et Eromenem Tarentinos : et præcipue Platonem in variis locis. Alios refert Lactantius, l. 7, Instit., c. 8, ubi etiam Pythagoram, et præceptorem ejus Pherecydem, ejusdem veritatis autores facit. Nemesius, de Natur. homin., c. 2, Ammonium et Numenium adjungit. Et Clemens Alexandrinus, lib. 5 Stromat., refert Platonem in Phædro asserentem animam nec effigiem, nec colorem habere. Eusebius etiam l. 15, de Præparat. evang., c. 20 et 21, Plotinum et Longinum pro hac veritate adjungit. De Aristotele, Commentatore et aliis antiquis ejus interpretibus, idem verius esse credimus, et capite sequenti ostendemus, ne fiat repetitio. Nam eadem sunt de præsenti puncto, et de immortalitate animæ testimonia.

14. *Ad idem ratio prima ex Claudiano duabus nixa propositionibus.* — Prima vero ratio sit, quam indicat Claudianus, supral. 1, c. 4. Quia non fuit Deo impossibile facere substan-

tiam : et illam creare ad completam universi perfectionem pertinuit : ergo ita factum est. At vero illa creatura non est, nisi homo : ergo est homo compositus ex corpore et spiritu : corpus autem est materia : spiritus ergo est ipsa anima : est ergo spiritualis substantia. Simili discursu, in l. 4, de Angelis, c. 6, ad probandum eos esse substantias spirituales usi sumus : et quæ ibi diximus, hic fere applicari possunt.

15. *Ostendit prima propositio.* — Prima enim propositio de possibili videtur per se manifesta, quia imprimis id non potest esse impossibile ex defectu potentiae divinae, si ex parte objecti, seu effectus non ostenditur repugnantia : aliqui Deus non esset omnipotens, nec infinitæ virtutis. Ex parte autem talis creaturæ compositæ ex corpore et spiritu, nulla potest repugnantia cogitari, ut facile constabit, diluendo Tertulliani fundamenta. Imo ex naturali ordine formarum et substantiarum, potest satis verosimiliter ostendî genus hoc substantiæ composite ex corpore et spiritu, esse possibile. Quia materia cum sit simplex entitas substancialis et potentialis, de se capax est quorumcumque actuum substantialium habentium naturalem aptitudinem ad informandam materiam. Ex parte vero actuum substantialium duo extrema inveniuntur : nam quidam ita sunt actus carentes omnino potentialitate materiæ, ut sint in se omnino completi et naturaliter inepti ad informandam materiam; alii vero sunt actus, qui ita sunt ad actuandum materiam ordinati, ut coextendantur illi, et in se non possunt existere, nisi sustententur ab illa. Ergo non repugnat dari actum substancialē medium, qui et actuare materiam possit, et illi non coextendi : nec ab illa pendere, sed subsistentem, et indivisibilem entitatem in se habere : et hoc est esse spiritualem substantiam. Declaratur præterea : quia non repugnat intellectualem substantiam corpori substantialiter copulari, ut illo utatur, ut instrumento ad intellectualem etiam perfectionem acquirendam : ergo poterit dari substantia composite ex corporali materia, et intellectuali substantia. Intellectualis autem substantia spiritualis est, ut tractando de Deo et Angelis est ostensum, et statim etiam probabitur : ergo possibilis est substantia composita ex corpore et spiritu.

16. *Ostenditur secunda propositio primo.* — Altera propositio, nimurum, si possibilis est talis creatura, illam necessariam fuisse ad

complementum universi, multis modis suaderi familiaritatem : ac denique est capax visionis claræ divinæ essentiaæ. Sed hæc, et similia dona non possunt esse, nisi spiritualia : quia Deus, quem proxime respiciunt, et cuius naturam singulari modo redolent, summe incorporeus et spiritualis est : ergo etiam animam, quæ illis donis subiecitur, spiritualem esse necesse est, ut potentia actui proportionata sit. Et hanc rationem confirmant illæ locutiones Pauli : *Qui adhæret Domino, unus spiritus est,* 1. Corint. 6. Et illud, *Spiritus vivit propter justificationem*, Rom. 8. Et, *similes ei erimus, et videbimus eum, sicuti est*, 1. Joan. 3.

18. *Confirmatur proxima ratio.* — Huc etiam spectat, quod animus noster spiritualibus rebus maxime delectatur, et quasi pascitur, et nutritur : ergo signum est, animum ipsum spiritualem esse : nam unumquodque vivens cibis similibus, et proportionatis maxime gaudet. Unde est illud Nazianzenus in Apologetico, quod Claudianus etiam d. lib. 2, refert : *Magnum inter corpus et animum esse discrimen. Nam sicut corpus corporalibus pascitur, sic anima incorporeis saginatur.* Hanc etiam rationem fuisse unam ex potissimum argumentationibus philosophorum, præsertim Platoniorum ad probandum animam esse incorporam, refert Tertullianus, lib. de Anima, c. 6. *Quia omne corpus, ait, corporalibus ali judicant, animam vero, ut incorporam, incorporalibus sapientiae scilicet studiis.* Et eadem utitur Gregorius Nyssenus supra, eamque ex Ammonio refert : sic etiam dicit Marsilius Fiscinius, l. 8, de Theol. Platon., c. 2 : *Animam pasci incorporea, et æterna veritate, ac proinde incorpoream esse.*

19. *Tertulliani evasio refellitur.* — Respondere autem conatur Tertullianus ex Sorano, humanam animam corporalibus quoque cibis ali, et deficiente aliquando corporalibus fulciri alimentis : quod si illi in totum adimantur, a corpore dilabi. At haec responsio nullius momenti est. Nam hæc alimenti corporalis necessitas non est propter animam secundum se spectatam, sed propter corpus, cuius est forma : et ita ex hac indigentia non probatur ipsam esse corpoream, sed probatur, ipsam esse formam corporis, in quo peculiarem dispositionem postulat, ut ei uniatur, et maxime, ut membris et facultatibus corporis, ut instrumentis uti valeat : ideoque ad conservandam, vel restaurandam illam corporis dispositionem, alimentis corporeis indiget : at vero anima secundum se, et ut est intelligendi principium, non utitur cibis corporeis, sed spiritualibus,

17. *Secunda ratio principialis sumpta ex capacitate nostra obedientiali ad spiritualem.* — Secunda principialis ratio ex capacitate principii nostri intelligendi accipitur. Potestque vel ex capacitate supernaturali, seu obedientiali : vel etiam ex sola naturali sufficienter formari. Et priori modo erit ratio theologica tantum, certa in principiis, et in illatione evidens : posteriori autem modo erit naturalis, et per se satis efficax, ex principiis, et illatione satis evidentibus. Priori modo sic colligimus : Anima est capax divini esse supernaturalis, id est, magni, et pretiosi doni, quo divine naturæ consors efficitur 1, Petri 2. Item est capax contrahendi cum Deo veram amicitiam, et